

Taskforce Batterijbranden

Taskforce Batterijbranden

Batterijbranden vormen een maatschappelijk probleem, waarbij de inzet van alle partijen in de keten noodzakelijk is. De verschillende ketenpartijen (BRBS Recycling, NRF, NVRD, Stichting OPEN, TLN en Vereniging Afvalbedrijven) hebben in 2023 de Taskforce Batterijbranden opgericht om dit probleem gezamenlijk aan te pakken. De Taskforce Batterijbranden heeft een Plan van aanpak opgesteld met acties die bijdragen aan het realiseren van de missie van de Taskforce Batterijbranden: het verhogen van het percentage separaat ingezamelde batterijen, welke beschikbaar zijn voor inzameling (los en in elektronica) naar, op termijn, 100%. Hoe sneller dit gerealiseerd wordt, hoe sneller het aantal afvalbranden veroorzaakt door (li-ion) batterijen zal afnemen. Er zijn tussendoelstellingen geformuleerd om te bewerkstelligen dat er elk jaar minder batterijen in het restafval terechtkomen. De ambitie is jaarlijks 10 procent minder batterijen in het restafval. Aangezien nul batterijen in het restafval een illusie is, is flankerend beleid nodig.

Leden en vergaderingen 2024

Leden van de Taskforce Batterijbranden zijn:

- René Eijsbouts (Stichting OPEN)
- Otto Friebel (BRBS Recycling)
- Eva Gobits (Stichting OPEN)
- Paul van der Linde (TLN)
- Robbert Loos (Vereniging Afvalbedrijven), tot 1 november 2024
- Liane Schoonus (Vereniging Afvalbedrijven), vanaf 1 oktober 2024
- Lennert Vermaat (NRF)
- Jan Vlak (Stichting OPEN)
- Wendy de Wild (NVRD)
- Yasmina Parodi (YAS Projectcommunicatie)
- Hans Spiegeler (ministerie van IenW), agendalid

In 2024 heeft de Taskforce Batterijbranden zes keer vergaderd, op 5 maart, 30 april, 4 juni, 5 september, 17 oktober en 3 december. Op 24 april heeft de Taskforce Batterijbranden overlegd met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).

Plan van aanpak

De Taskforce Batterijbranden heeft in haar vergadering op 4 juni het Plan van aanpak aangescherpt. De acties met de meeste impact krijgen prioriteit. Daarmee is het aantal acties teruggebracht naar vijf.

Nr.	Actie
1.	Jaarlijkse communicatiecampagne
2.	Realiseren van inleverpunten voor bedrijven en koppelen met Wecyclevoorbedrijven
2.1.	TLN en VA-leden benaderen om Wecyclevoorbedrijven-inleverpunt te worden
2.2.	Opzetten jaarlijkse ronde AEEA-inzameling met bedrijfsafvalinzamelaars en ondersteunen met communicatie
3.	In beeld brengen van het aantal batterijbranden
	<i>Om de omvang van het probleem van het aantal afvalbranden in kaart te brengen en de voortgang te kunnen meten, zijn data nodig, zowel van het aantal batterijen in het restafval als van het aantal afvalbranden ontstaan door batterijen. Daarom is deze actie uitgebreid:</i>
3.1.	Opzetten meetmethodiek om het aantal afvalbranden veroorzaakt door batterijen te meten
3.2.	Jaarlijks meten van hoeveelheid batterijen in restafval van huishoudens en bedrijven
4.	Leren van elkaars acceptatievoorwaarden en -procedures
5.	Opzetten van een inzamelstructuur voor vapes
5.1.	Onderzoek naar het opzetten van een inzamelstructuur voor vapes
5.2.	Gezamenlijke lobby richting Tweede Kamer voor een inzamelplicht voor vapes

ACTIE 1: GEZAMENLIJKE COMMUNICATIECAMPAGNE

Een werkgroep communicatie onder de Taskforce Batterijbranden heeft de gezamenlijke communicatiecampagne opgezet.

Leden van de werkgroep communicatie zijn:

- Kelvin Derksen (NVRD)
- Otto Friebel (BRBS Recycling)
- Eva Gobits (Stichting OPEN)
- Tom Gorny (Stichting OPEN)
- Liza Grootoek (NRF)
- Jacqueline Reinders (Stichting OPEN)
- Jeroen Stein (Vereniging Afvalbedrijven), agendalid
- Yasmina Parodi (YAS Projectcommunicatie)

Vanwege de 'sportzomer' met onder meer het Europees kampioenschap voetbal en de Olympische Spelen is ervoor gekozen om de gezamenlijke campagne '[Doe maar apart](#)' dit jaar niet te voeren in juni tijdens de Week van de Veiligheid van de afvalbranche maar in september. In aanloop daarnaartoe is in de maanden juni, juli en augustus een persbericht verstuurd met speciale aandacht voor een productgroep.

Onder het motto 'Niet vergeten: doe maar apart' is de campagne in opgefriste vorm opnieuw gehouden. Deze vernieuwde campagne richt de energie op een gebruikelijke en veel voorkomende oorzaak van ongewenste situaties, namelijk het 'vergeten'.

Na een succesvolle eerste campagne in 2023 bleek uit onderzoek dat het met de kennis van consumenten wel goed zit. Zo zegt maar liefst 81% van de Nederlanders zich bewust te zijn van het feit dat gescheiden inleveren bijdraagt aan het behoud van waardevolle metalen (Markteffect 2023). De reden dat ze het soms toch niet doen? 51% zegt het gewoon wel eens te vergeten.....

De vernieuwde campagne in 2024 maakt gebruik van de kracht van herhaling en wordt ondersteund door nieuw promotiemateriaal, een opgefriste website en nieuwe mediaspots, zowel via de radio als via de verschillende socialmediakanalen. Voor commerciële afval- en recyclingbedrijven bestaat tijdens deze campagne de mogelijkheid om deze belangrijke boodschap mee te verspreiden bij hun klanten en relaties. Voor gemeentelijke inzameldiensten is deze campagne bijzonder geschikt om richting de inwoners van hun gemeente te communiceren. Communicatiepakketten werden beschikbaar gesteld via de deelnemende organisaties BRBS Recycling, NVRD, NRF, Stichting OPEN, TLN en Vereniging Afvalbedrijven. De campagne wordt ondersteund door de brandweer.

De boodschap heeft op een positieve manier aangezet tot apart inleveren van (apparaten met) batterijen. De radiocampagne 'Doe maar apart' is genomineerd voor een [Audify Award](#). Het jurycommentaar luidde: "Doe maar apart zet zich in om consumenten bewust te maken en te motiveren tot het apart inleveren van elektronisch afval. Deze 'aparte' radiocampagne, met vier hoofdcampagnes en een tagon, is ontwikkeld om dit doel te bereiken. De commercials zijn heel opvallend, hebben stopping power in het blok, mede omdat met het woord 'apart' als homoniem gespeeld wordt. Ook de karakters acteren goed en daarmee is de commercial een goed beeldend verhaal."

Een terugblik op de campagne is [hier](#) te zien. De campagne is geëvalueerd en afgesproken is om in juni 2025 de campagne te herhalen.

ACTIE 2: REALISEREN VAN INLEVERPUNTEN VOOR BEDRIJVEN

Het is van groot belang dat handelingsperspectief wordt geboden aan bedrijven om hun (apparaten met) batterijen gescheiden te kunnen inleveren voor recycling. In 2024 is deze actie derhalve uitgesplitst in twee subacties: benaderen van leden van TLN en VA om Wecyclevoorbedrijven-inleverpunt te worden en het opzetten van een jaarlijkse inzamelronde van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) - (vgl. chemokar) met bedrijfsafvalinzamelaars ondersteund met communicatie.

2.1 Leden van TLN en VA benaderen om Wecyclevoorbedrijven-inleverpunt te worden

Uit [onderzoek naar de samenstelling van restafval uit de \(kantoren, winkels en diensten \(KWD\)-sector](#) dat De Afval-Spiegel en Witteveen+Bos in 2023 in opdracht van IenW hebben uitgevoerd, blijkt dat 1,7% van het KWD-restafval bestaat uit elektrische apparaten en KCA. Dat komt neer op ongeveer 32.000 ton per jaar.

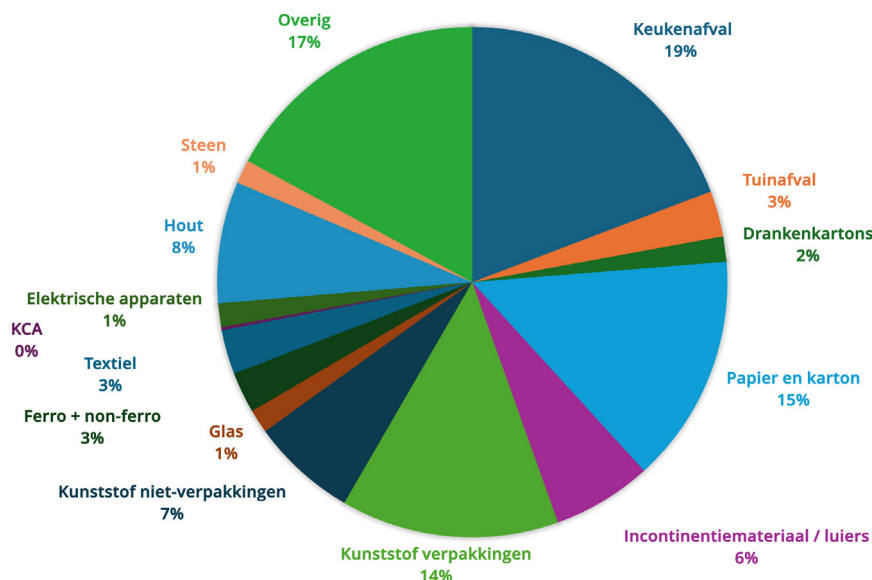
Inleveren van oude elektrische apparaten door bedrijven is tot op heden niet altijd eenvoudig. Vaak moet hiervoor worden betaald en moeten bedrijven het zelf wegbrengen. Wecyclevoorbedrijven.nl maakt het (ook) voor bedrijven gemakkelijk om elektrisch afval verantwoord in te leveren (mogelijk tegen een vergoeding) of op te laten halen. Ruwweg moeten bedrijven aan drie voorwaarden voldoen om Wecyclevoorbedrijven-inleverpunt te kunnen worden. De milieuvergunning moet op orde zijn op basis van de juiste codes van de Europese afvalstoffenlijst (EU-

RAL) voor batterijen en elektronica en op de locatie moet een weegbrug aanwezig zijn voor het overhandigen van een bewijs van afgifte.

Advies- en ingenieursbureau TAUW heeft als eerste adviesbureau in Nederland een 'afgifteplicht' geïntegreerd in haar moederbestekken. Met dit initiatief onderschrijft ze het belang van correcte afgifte van (apparaten met) batterijen die vrijkomen bij bouw en sloop.

2.2 Opzetten jaarlijkse ronde AEEA-inzameling met bedrijfsafvalinzamelaars en ondersteunen met communicatie

Dit actiepoint is nog niet nader uitgewerkt. Het idee is om in samenwerking met bijvoorbeeld het parkmanagement op industrie- of bedrijventerreinen een ophaalronde te rijden om reststromen, waaronder afgedankte batterijen en elektronica, in te zamelen. Op dit moment lopen er enkele [pilots](#) waar misschien bij aangesloten kan worden.

Gemiddelde samenstelling 29 monsters in gewichtspercentages

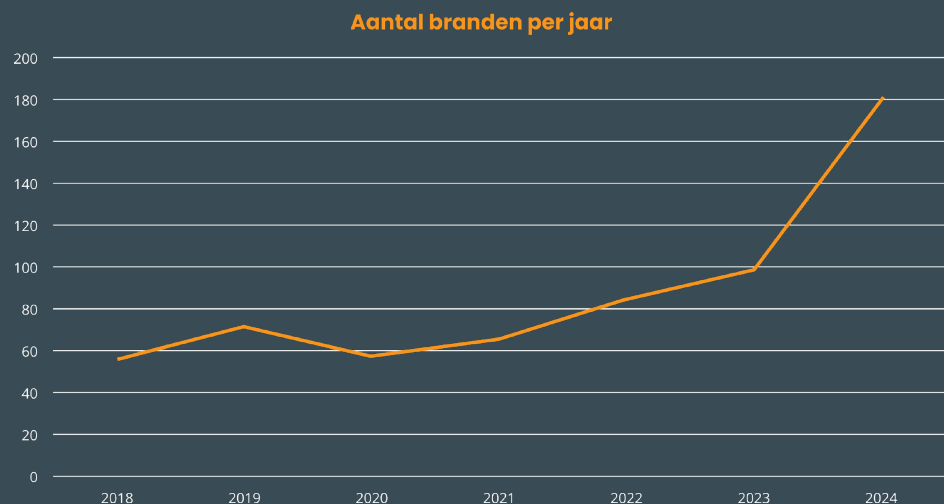
ACTIE 3: IN BEELD BRENGEN VAN HET AANTAL BATTERIJBRANDEN

3.1 Opzetten meetmethodiek voor aantal batterijbranden

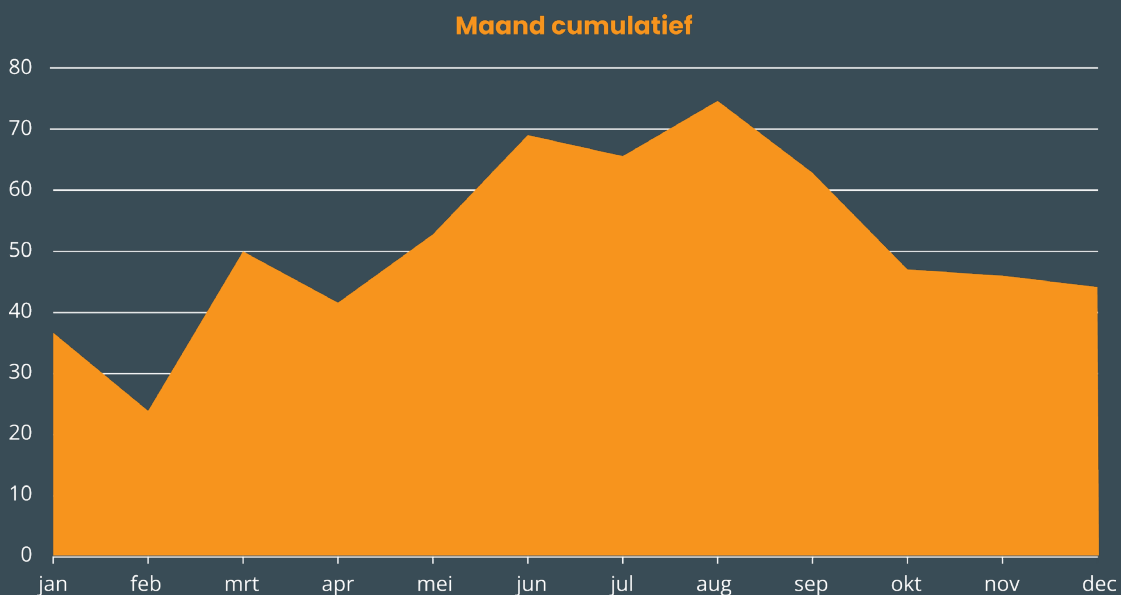
Om het probleem van batterijbranden te objectiveren en het belang ervan te onderstrepen zijn representatieve feiten en cijfers uit betrouwbare bron van groot belang. Het aantal batterijbranden wordt door Afvalgids gemonitord aan de hand van nieuwsberichten in de media. Deze zijn subjectief.

In de periode 2018 tot en met 2024 kwam het woord "brand" 616 keer voor in 1.728 nieuwsberichten. Dat komt neer op gemiddeld 7,9 afvalbranden per maand. De oorzaak van de afvalbrand wordt vaak niet genoemd in de nieuwsberichten. Dit betekent dat de branden niet noodzakelijkerwijs door een batterij zijn ontstaan. Andere oorzaken kunnen onder meer zijn: broei, smeulend afval, compressor, gasfles, lachgaslinder, vuurwerk of brandstichting.

2018	55
2019	72
2020	58
2021	66
2022	85
2023	99
2024	181

Uit nieuwsberichten van 2018 tot en met 2024 blijkt ook dat seizoensinvloeden een grote rol spelen.

3.2 Jaarlijks meten van hoeveelheid batterijen in restafval van huishoudens en bedrijven

Jaarlijks maakt onderzoeksbureau Eureco in opdracht van Stichting OPEN op basis van de sorteeranlyses een schatting [van de hoeveelheid losse batterijen die in het restafval](#) voorkomen.

In 2023 zijn 357 analyses uitgevoerd op een totale hoeveelheid van 238,5 ton restafval. Hierin zijn 5.004 losse batterijen aangetroffen, wat neerkomt op 0,044% losse batterijen in het huishoudelijk restafval. Gemiddeld zijn er 20 batterijen per ton restafval aangetroffen.

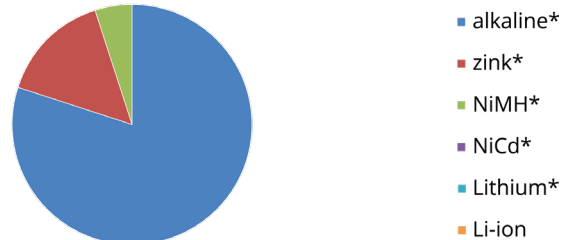
Doorberekend naar heel Nederland betekent dit een jaarlijkse hoeveelheid van 1.100 ton batterijen die met het huishoudelijk restafval zijn afgevoerd. Het gaat om 20 batterijen per ton, ofwel 50.000.000 batterijen op jaarbasis in heel Nederland. Met de e-waste-monitor is vastgesteld dat daarnaast ook zo'n 8 batterijen per ton restafval via apparaten in het restafval belanden. Dit is een hoeveelheid van 20.000.000.

Nederland, 2023	Tonnage batterijen in restafval	Aantal batterijen in restafval
Losse batterijen in restafval	1.100 ton	50.000.000 stuks/jaar
Vi apparaten in restafval	440 ton (schatting)	20.000.000 stuks/jaar
Totaal in restafval	1.540 ton	70.000.000 stuks/jaar

De alkalinebatterij is verreweg het meest voorkomend in het restafval. Twee derde hiervan (54% van alle batterijen) is AA-alkaline batterij. De li-ion-batterij komt los bijna (nog) niet voor in het restafval; slechts in de verhouding 1 op 395.

Daarnaast komen ook batterijen voor in het gescheiden ingezamelde plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankpakken (pmd), papier, groente-, fruit- en tuinafval (gft), textiel, grof huishoudelijk afval en in het afval van (semi-)openbare ruimten en zwerfvuil. De landelijke hoeveelheid hiervan is echter klein in vergelijking met de hoeveelheid batterijen die in het restafval wordt aangetroffen.

Batterijen in restafval naar chemie, gewicht-%

ACTIE 4: LEREN VAN ELKAARS ACCEPTATIEVOORWAARDEN EN -PROCEDURES

Op basis van onderzoek is geconcludeerd dat het (bijna) niet mogelijk is om ontdoeners juridisch aansprakelijk te stellen voor schade bij een metaalrecyclingbedrijf of verwerker die is ontstaan door het niet-gescheiden afdanken van (apparaten met) batterijen. Dit omdat het bedrijf de partij wel heeft geaccepteerd ondanks dat in de acceptatievoorwaarden staat dat er geen batterijen in mogen zitten. De Taskforce Batterijbranden heeft daarom besloten dit actiepunt te laten vervallen.

ACTIE 5: OPZETTEN VAN EEN INZAMELSTRUCTUUR VOOR VAPES

Uit eerder onderzoek naar de hoeveelheid batterijen en batterijhoudend AEEA in restafval blijkt dat er in een kraakperswagen gemiddeld 20 vapes aanwezig zijn. Dat komt neer op 140.000 vapes per week en ruim 7 miljoen vapes die per jaar in het restafval belanden. Zodra deze batterijen in een kraakperswagen beschadigd raken, kunnen ze ontbranden. Dit leidt niet alleen tot gevaarlijke situaties voor medewerkers in de afvalsector, maar ook tot aanzienlijke economische en materiële schade. Bovendien gaan er jaarlijks duizenden kilo's aan waardevolle grondstoffen verloren die onmisbaar zijn voor de productie van nieuwe apparaten en andere toepassingen.

5.1 Onderzoek naar het opzetten van een inzamelstructuur voor vapes

De Taskforce Batterijbranden heeft in 2024 onderzoek laten doen naar inzamelsystemen voor vapes. Vapes zijn door de aanwezigheid van de li-ion batterij een elektrisch apparaat en mogen daarom niet worden weggegooid in het restafval. Ze moeten worden ingeleverd bij de verkooppunten van vapes, grote verkooppunten van elektronica of de gemeentelijke milieustraat. Verkooppunten van vapes zijn verplicht om oude vapes in te nemen als een nieuwe vape wordt gekocht (oud-voor-nieuw-regeling). In de praktijk belandt een groot deel van de vapes nog steeds bij het restafval. Dit kan leiden tot afvalbranden en vervuiling door schadelijke stoffen.

Onderzoeks- en adviesbureau CE Delft onderzoekt de randvoorwaarden voor en effecten van vier varianten van inzamelsystemen voor lege wegwerp vapes. Het gaat hierbij om:

- De basisvariant: een systeem zonder financiële prikkel voor de gehele markt;
- Een statiegeldsysteem voor legale vapes;
- Een retourpremiesysteem voor de gehele markt;
- Een borgsysteem voor legale vapes.

In alle systemen vindt inzameling plaats bij de legale verkooppunten (tabakswinkels en tot 2026 ook gemakswinkels). Het onderzoek wordt in 2025 afgerond.

5.2 Gezamenlijke lobby richting Tweede Kamer voor een inzamelplicht voor vapes

In december heeft de Taskforce Batterijbranden het kabinet gevraagd actie te nemen om batterijbranden te helpen voorkomen. Wij stellen de volgende maatregelen voor:

- **Inzamelplicht voor retailers:** vape-retailers moeten verplicht worden om afgedankte vapes in te nemen, ongeacht waar deze gekocht zijn. Dit vereist ook dat veilige inzameltonnen duidelijk zichtbaar in de winkels worden geplaatst.
- **Versterking van het netwerk van inleverpunten en betere communicatie:** consumenten moeten weten waar zij vapes kunnen inleveren. Om een landelijk dekkend netwerk van inleverpunten te realiseren, moet de lijst met geregistreerde vape-retailers openbaar worden gemaakt.
- **Handhaving tegen illegale import:** naar schatting zijn jaarlijks 20 tot 40 miljoen vapes illegaal in Nederland in omloop. De taskforce pleit voor een forse uitbreiding van de capaciteit om deze illegale import aan te pakken.
- **Financiële prikkel,** zoals bijvoorbeeld een retourpremie, voor het correct inleveren van afgedankte vapes: na invoering van een registratie- en inzamelplicht kan het inzamelsysteem verder verbeterd worden door een financiële prikkel te koppelen aan het correct afdanken van een vape.

Met deze maatregelen ontstaat een veilige structuur van inleverpunten, noodzakelijk voor goede verwerking in het belang van gezondheid en milieu. Dit geeft consumenten een duidelijke instructie, moedigt verantwoord inlevergedrag aan en voorkomt verdere escalatie van de risico's.

OVERLEG MET HET MINISTERIE VAN IENW

Op 24 april heeft een afvaardiging van de Taskforce overlegd met IenW en ILT. Tijdens dit overleg zijn de volgende punten besproken:

• Doorontwikkeltraject Uitgebreide

Producentenverantwoordelijkheid (UPV)

Op 28 februari organiseerde IenW de startbijeenkomst over het doorontwikkeltraject UPV. De taskforce heeft IenW verzocht hierin ook risicomangement mee te nemen. Het risico op batterijbranden wordt op een goede manier beheerst in de daartoe ingerichte afvalbeheerstructuur. Het risico op brand wordt vooral veroorzaakt door onjuiste afdanking in een kanaal dat daarvoor niet is bestemd. Bij het beheersen van risico's, met name afvalbranden veroorzaakt door batterijen, zijn meerdere ketenpartijen betrokken met elk hun eigen rollen en verantwoordelijkheden. Het verbeteren van de samenwerking in de keten vraagt inzet van veel partijen. Daarbij moet ook de consument niet worden vergeten, die zijn oude (apparaat met) batterij op de juiste manier moet afdanken.

• Gevolgen voor continuïteit

Voor recyclingbedrijven wordt het steeds lastiger een verzekering te vinden. Waar dit nog wel lukt, is dat tegen een steeds hogere premie. Waar dit niet lukt, heeft het direct gevolgen voor de continuïteit. Voorwaarde aan een hypotheek of lening voor uitbreiding is vrijwel altijd dat de locatie verzekerd is. De benodigde uitbreiding van de recyclingcapaciteit wordt aanzienlijk belemmerd, terwijl dit wel nodig is om de nationale doelstellingen voor een circulaire economie te kunnen behalen.

Een oplossing kan liggen in de oprichting van een verzekeringspool waarin de Rijksoverheid een rol speelt. De taskforce heeft IenW gevraagd mee te werken aan de verdere uitwerking van de geschetste problematiek.

• Vapes

De taskforce heeft IenW gevraagd om actieve ondersteuning aan een inzamelplicht (met de bestaande 'oudvoor-nieuw-verplichting' als wettelijke grondslag) te koppelen aan de registratieplicht voor verkooppunten van e-sigaretten (in welke vorm dan ook). IenW heeft toegezegd dit te bespreken met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

• Parallele import

Door parallelle import van (illegale) producten komen producten (vapes, stepjes, fatbikes, fietsaccu's e.d.) op de markt die niet aan Europese veiligheidsnormen voldoen. Dit vormt een toenemend probleem met risico's zowel in de gebruiksfase als in de afvalfase. Om dit aan te pakken hebben we de Rijksoverheid nodig, zoals Douane, ILT en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). IenW heeft toegezegd contact te leggen met de ministeries van Economische Zaken (EZ) en VWS, ILT en NVWA om dit gezamenlijke probleem onder de aandacht te brengen en nader uit te werken in een workshop.

DOORKIJK NAAR 2025

De belangrijkste punten voor 2025 zijn:

- Monitoring van batterijbranden (data)
- Onderzoek van een inzamelstructuur voor van vapes
- Campagne 'Doe maar apart' in juni 2025